

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-**15232601**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

KARS MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. İNAN AKGÜN ALP'IN
TBMM 7/35467 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/35467
GK 32

SORULAR

Kars ili, kış mevsiminin uzun ve sert geçtiği, ısınma ihtiyacının yoğun olduğu bir bölgedir. Özellikle düşük kaliteli kömür kullanımı ve artan ısınma talebi nedeniyle kış aylarında hava kirliliği ciddi seviyelere ulaşmaktadır. Partikül madde (PM10) değerlerinin Dünya Sağlık Örgütü sınırlarının üzerine çıktığı dönemlerde solunum yolu hastalıklarında artış görülmektedir. Halk sağlığını korumak amacıyla yakıt kalitesi denetimlerinin düzenli yapılması ve hava kalitesi ölçümlerinin şeffaf şekilde paylaşılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Kars ilinde 2024-2025 kış sezonunda yapılan kömür ve katı yakıt denetimi sayısı kaçtır? Bu denetimler sonucunda uygunsuz bulunan yakıt oranı nedir?
- 2- Hava kalitesi izleme istasyonlarında 2024 ve 2025 yıllarında ölçülen PM10 ve SO2 değerlerinin aylara göre ortalaması nedir?
- 3- Bu değerler Dünya Sağlık Örgütü ve Avrupa Birliği sınır değerleri ile karşılaştırıldığında nasıl bir tablo ortaya çıkmaktadır?
- 4- Kars'ta hava kirliliğini azaltmak amacıyla kömür kalitesi standartlarının yükseltilmesi veya doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması için yeni bir planlama yapılmakta mıdır?
- 5- Kış aylarında halkı bilgilendirmek için hava kalitesi uyarı sistemleri (mobil uygulama, SMS, belediye anonsları vb.) kullanılmakta mıdır?
- 6- Kars'ta önümüzdeki üç yıl içinde ilave hava kalitesi izleme istasyonu kurulması planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

Bakanlığımızca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve 2013/37 sayılı Bakanlığımız Genelgesi gereği hava kalitesinin korunması ve kirliliğin azaltılması kapsamında illerimizde çalışmalar yapılmaktadır. Sanayi, evsel ısınma ve ulaşım kaynaklı hava emisyonları hesaplanarak, illerimizde taşra teşkilatı koordinasyonunda Temiz Hava Eylem Planları hazırlanmaktadır.

Temiz Hava Eylem Planları'nın uygulanması aşamasında özellikle yerel yönetimlere şehirlerin önceliklerine göre önemli görevler düşmektedir. Eylem planları Bakanlığımız tarafından geliştirilen Temiz Hava Eylem Planı İzleme (THEP-İZ) yazılımı aracılığıyla takip edilmektedir.

Diğer yandan Cumhurbaşkanlığımızca duyurulan Net Sıfır Emisyon Stratejisi doğrultusunda; ilgili kuruluşlarla işbirliği dâhilinde çalışmalarımız yürütülmektedir. Bilgi teknolojileri ve coğrafi bilgi sistemlerini doğrudan kullanan HEY Portalı ve NEFES yazılımı ile illerimizde hava kalitesi seviyelerinin korunmasına esas karar destek süreçleri için veri üretilmekte ve illerimizde hava kalitesinin korunması önlemlerinin yaygınlaştırılması için gerekli tavsiyeler yerel yönetimlere aktarılmaktadır.

2008 yılında Avrupa Birliği (AB) uyum sürecinde hazırlanan ve 96/62/EC, 99/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC, 2004/107/EC direktiflerinin ulusal mevzuata aktarılması sonucu Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği 06.06.2008 tarih ve 26798 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik ile birlikte 2008 yılından beri hava kalitesi sınır değerleri kademeli olarak azaltılmış olup, 2023 yılı itibarıyla tüm kirletici parametrelerde Avrupa Birliği (AB) sınır değerleri kullanılmaktadır.

Bu nedenle verilerin, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) hava kalitesi sınır değerleri ile mukayese edilmesi doğru bir yaklaşım değildir. Zira DSÖ sınır değerleri hassas ve çeşitli hastalıklı gruplar için belirlenmiş sınır değerlerdir.

Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2005 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde 36 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibarıyla 81 ilimizde 383 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; şu an itibarıyla tüm illerimizde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir.

Kars ilinde ise Bakanlığımıza ait 2 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu bulunmaktadır. İstasyonlara ait tüm ölçüm sonuçları ise hem <https://sim.csb.gov.tr> web adresinden hem de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı mobil uygulamasından ücretsiz olarak vatandaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca ilgili istasyonların ölçüm sonuçlarının yer aldığı hem aylık hem de yıllık hava kalitesi bültenlerine Bakanlığımızın web sayfasından ulaşılabilir.